

บทคัดย่อ

การพิจารณาคดีอาญาใช้หลักในการค้นหาความจริงซึ่งโดยหลักมีการนำสืบพยานหลักฐาน ทั้งนี้ พยานบุคคลจัดได้ว่าเป็นพยานหลักฐานประเภทที่สำคัญที่สุด เนื่องจากไม่เพียงแต่พยานบุคคลจะทำหน้าที่นำเสนอถึงข้อเท็จจริงที่คู่ความฝ่ายที่อ้างตนเองต้องการนำสืบเท่านั้น หากแต่ยังทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงเหตุการณ์และพยานหลักฐานต่างๆ เข้าด้วยกัน รวมถึงการนำสืบอธิบายพยานหลักฐานชนิดอื่นๆ ด้วย ด้วยเหตุนี้กฎหมายจึงได้กำหนดให้พยานบุคคลมีหน้าที่ 3 ประการ ได้แก่ ต้องเดินทางมาศาล ต้องเบิกความต่อศาล และต้องเบิกความตามความจริง

เนื่องจากพยานบุคคลมีความสำคัญต่อคดีดังที่ได้กล่าวไปแล้ว พยานบุคคลจึงมักตกเป็นเป้าหมายที่จะถูกแทรกแซงเพื่อให้พยานบุคคลไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ข้างต้นหรือปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มประสิทธิภาพจากผู้จะต้องเสียประโยชน์จากการเบิกความดังกล่าว ซึ่งเราเรียกการกระทำดังกล่าวว่า “การยุ่งเหยิงต่อพยานบุคคล” ทั้งนี้ การยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลดังกล่าวอาจจะกระทำได้ 3 รูปแบบ ได้แก่ การชักจูง การข่มขู่ การตอบโต้พยานบุคคล และการยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลในรูปแบบอื่น เช่น การให้ข้อมูลเท็จแก่พยานจนพยานไขว้เขวทำให้คำเบิกความไม่น่าเชื่อถือ หรือการกระทำบางอย่างที่พบเห็นได้ทั่วไปได้แก่ การชักจูงและแนะนำพยานให้เบิกความไม่ตรงกับความจริง ก็ถือเป็นการยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลรูปแบบหนึ่งเช่นกัน

ทั้งนี้ มาตรการทางกฎหมายที่สามารถใช้ป้องกันมิให้พยานบุคคลถูกยุ่งเหยิงนั้น อาจแบ่งออกได้เป็นการสืบพยานล่วงหน้า การคุ้มครองพยานบุคคล การสืบพยานโดยไม่ให้เผชิญหน้ากับจำเลย และการลงโทษทางอาญาแก่ผู้ยุ่งเหยิงกับพยานบุคคล และเนื่องจากประเทศไทยยังมีได้ให้ความสำคัญกับมาตรการประการสุดท้ายเท่าใดนัก ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษาและเปรียบเทียบบทบัญญัติของกฎหมายต่างประเทศกับกฎหมายไทยเฉพาะในประเด็นดังกล่าว

ผลการศึกษาพบว่าบางประเทศมีการบัญญัติกฎหมายลงโทษผู้ยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลอย่างครอบคลุมทุกกรณีซึ่งประเทศเหล่านั้นได้แก่ ประเทศอังกฤษ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศออสเตรเลียซึ่งล้วนแต่ได้รับอิทธิพลจากความผิดตามกฎหมายคอมมอนลอว์ (Common Law Crime) ทั้งสิ้น ส่วนประเทศให้ระบบประมวลกฎหมาย เช่น ประเทศฝรั่งเศสและประเทศเยอรมนีไม่มีกฎหมายเอาผิดกรณีดังกล่าวอย่างครอบคลุมแต่อย่างใด

สำหรับประเทศไทยก็เช่นกัน ยังไม่มีกฎหมายเอาผิดกรณีดังกล่าวไว้โดยตรงจึงต้องนำความผิดทั่วไป เช่น ความผิดต่อเสรีภาพ หรือความผิดฐานใช้ให้ผู้อื่นขัดหมายศาลหรือใช้ให้ผู้อื่นเบิกความเท็จมาปรับทำให้ไม่ครอบคลุมกับการยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลบางกรณีได้ และเนื่องจากไม่ใช่ความผิดที่เกี่ยวกับการยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลโดยตรงนั่นเองทำให้อัตราโทษที่นำมาลงแก่ผู้ยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลจึงไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิดเท่าที่ควร

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้นำเสนอถึงข้อจำกัด และความไม่เหมาะสมของกฎหมายไทยในการเอาผิดกับการยุ่งเหยิงกับพยานบุคคล รวมถึงวิเคราะห์แนวคิดอันเป็นสาเหตุของการบัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าวและเสนอแนวคิดในการให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหน้าที่ในฐานะพยานให้มากยิ่งขึ้น พร้อมเสนอให้มีการบัญญัติความผิดฐานยุ่งเหยิงกับพยานบุคคลขึ้นเพื่อให้การปรับใช้การปรับใช้กฎหมายและการลงโทษในกรณีดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อไป